

บันทึกการประชุม
คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
ครั้งที่ ๗๖
วันจันทร์ ที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙
ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

กรรมการผู้มาประชุม คือ

๑. นายมีชัย ฤชุพันธุ์	ประธานกรรมการ
๒. นายสุพจน์ ไข่มุกด์	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายอภิชาต สุขัคคานนท์	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. นายอมร วาณิชวิวัฒน์	โฆษกกรรมการ
๕. นายวรชิต สิงหเสนี	โฆษกกรรมการ
๖. นายอุดม รัฐอมฤต	โฆษกกรรมการ
๗. นางกิริณา สุมาวงศ์	กรรมการ
๘. นางจุรี วิจิตรวาทการ	กรรมการ
๙. นายนิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย	กรรมการ
๑๐. นายเอียรชัย ณ นคร	กรรมการ
๑๑. พลเอก นิวัติ ศรีเพ็ญ	กรรมการ
๑๒. นายประพันธ์ นัยโกวิท	กรรมการ
๑๓. นายภัทร คำพิทักษ์	กรรมการ
๑๔. นายภูมรัตน์ ทักษาดิพงษ์	กรรมการ
๑๕. พลตรี วีระ โรจน์นาศ	กรรมการ
๑๖. นายศุภชัย ยาวะประภาษ	กรรมการ
๑๗. นายอัชพร จารุจินดา	กรรมการ
๑๘. พลเอก อภิรัฐพร เจริญพานิช	กรรมการ
๑๙. นายปกรณ์ นิลประพันธ์	เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง
๒๐. นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง	เลขานุการกรรมการ คนที่สอง

กรรมการผู้ไม่มาประชุม คือ

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่	(ลาการประชุม)
------------------------	---------------

ผู้เข้าร่วมประชุม คือ

ผู้ช่วยเลขานุการในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑. นายจินตพันธุ์ ทังสุบุตร

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการพิเศษ

๒. นายวราห์ เห่งพุ่ม

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

นายนาถะ ดวงวิชัย

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานประธานรัฐสภา

ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

นายเจษฎ์ โทณะวณิก

ผู้ชำนาญการประจำตัวกรรมการ

๑. นางสาวภัทรา เชื้ออรอด

๒. นางสาวฐิติพร วิชัยธนพัฒน์

ผู้ที่คณะกรรมการเชิญมาชี้แจงแสดงความเห็น คือ

พลตรี สรรเสริญ แก้วกำเนิด

โฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรี

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๓๕ นาฬิกา

เมื่อกรรมการมาครบองค์ประชุมแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม

ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม

คณะกรรมการมีมติเลื่อนรับรองบันทึกการประชุม

(บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๑๐ วันจันทร์ ที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๘ ถึงครั้งที่ ๗๕ วันศุกร์ ที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๕๙ อยู่ระหว่างการตรวจทานของนายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง)

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องพิจารณา

พิจารณาแนวทางการดำเนินงานภายหลังการเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญเบื้องต้น

ประธานกรรมการหารือที่ประชุมว่า หลังจากเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญเบื้องต้นแล้ว คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญควรรวบรวมประเด็นความคิดเห็นของภาคส่วนต่าง ๆ โดยเฉพาะประชาชน เพื่อนำมาประกอบการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญต่อไป ทั้งนี้ ประเด็นสำคัญประเด็นหนึ่งของร่างรัฐธรรมนูญที่ประชาชนยังขาดความเข้าใจ คือ เรื่องการแยกสิทธิเสรีภาพบางอย่างไปกำหนดเป็นหน้าที่ของรัฐ ดังนั้น

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจึงมีหน้าที่ทำความเข้าใจกับภาคส่วนต่าง ๆ และประชาชนว่าเหตุใดคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจึงแยกสิทธิเสรีภาพบางออกไปกำหนดเป็นหน้าที่ของรัฐ

นายปรกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า เมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ ได้รับเชิญให้ไปชี้แจงต่อโฆษกรัฐบาลในประเด็นดังต่อไปนี้

๑. ความแตกต่างระหว่างร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้กับร่างรัฐธรรมนูญฉบับของคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ (ศาสตราจารย์บวรศักดิ์ อุวรรณโณ เป็นประธานกรรมการ) และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

๒. ประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

- สิทธิและเสรีภาพน้อยลงจริงหรือไม่
- การคุ้มครองผู้บริโภค
- การชุมนุมสาธารณะกระทำมิได้
- การเลือกตั้งโดยใช้บัตรใบเดียว
- การเลือกสมาชิกวุฒิสภาแบบไขว้
- ที่มาของนายกรัฐมนตรี
- การเพิ่มอำนาจให้แก่ศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระ
- การให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติยังอยู่ต่อไป

ทั้งนี้ โฆษกรัฐบาลเสนอว่าเพื่อให้ประชาชนเกิดความเข้าใจในร่างรัฐธรรมนูญ จะเสนอนายกรัฐมนตรีเพื่อยกมติเวลาในการอธิบายเหตุผลในประเด็นต่าง ๆ ของร่างรัฐธรรมนูญต่อประชาชน ทั้งทางวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ โดยในเบื้องต้นจะเป็นการอธิบายเหตุผลในประเด็นต่าง ๆ ของร่างรัฐธรรมนูญผ่านทางวิทยุโทรทัศน์ เป็นเวลาประมาณ ๓ นาที โดยให้ออกอากาศทุกวันหลังเวลา ๐๘.๐๐ นาฬิกา และช่วงค่ำหลังรายการเดินทางหน้าประเทศไทย

ในการนี้ โฆษกรัฐบาลได้แจ้งด้วยว่า นายกรัฐมนตรีต้องการให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญพิจารณาประเด็นดังต่อไปนี้ให้ชัดเจน

๑. กลไกป้องกันการ block votes ในการเลือกสมาชิกวุฒิสภาแบบไขว้
๒. สถานะของคณะรักษาความสงบแห่งชาติและแม่น้ำห้าสาย
๓. การเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยใช้บัตรใบเดียวจะมีปัญหาตามที่ฝ่ายการเมืองยกขึ้นโจมตีหรือไม่
๔. อำนาจศาลรัฐธรรมนูญ และการออกกฎหมายลูก
๕. กลไกการตรวจสอบการทุจริต และมาตรการในการให้มีการหยุดการดำเนินการที่ส่อในทางทุจริต
๖. ที่มาของนายกรัฐมนตรีคนนอก
๗. จะทำอย่างไรให้บรรดาการกระทำผิดที่ผ่านมาเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมทั้งหมดก่อนมีการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญนี้
๘. ครมมีกลไกนำ vote no มากระตุ้นจิตสำนึกของประชาชนและพรรคการเมือง
๙. รัฐบาลไม่ยอมลงจากอำนาจเช่นที่เกิดในปี ๒๕๕๗ จะทำอย่างไร
๑๐. ถ้ามีเหตุการณ์รุนแรงอย่างปี ๒๕๕๗ จะทำอย่างไรที่ทหารจะได้ไม่ต้องออกมาอีก

นอกจากนี้ ยังได้รับการประสานงานจากกรมพระธรรมนูญให้อธิบายเหตุผลในการบัญญัติร่างมาตรา ๔๘ ซึ่งมีข้อความที่แตกต่างไปจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ โดยกระทรวงกลาโหมกังวลว่าอาจเกิดผลกระทบต่อการจัดกำลังและการจัดหายุทธโปกรณ์ จึงได้ชี้แจงว่าเมื่อเปลี่ยนจากนโยบายแห่งรัฐ เป็นหน้าที่ของรัฐจึงเป็นหน้าที่ของรัฐที่ต้องจัดให้เหมาะสม มิเช่นนั้น จะเป็นการไม่ปฏิบัติหน้าที่ จึงไม่มีความจำเป็นต้องบัญญัติเรื่องการจัดกำลังและการจัดหายุทธโปกรณ์อีก โดยรองเจ้ากรมพระธรรมนูญประสงค์จะขอดูรายงานการประชุมที่เกี่ยวกับมาตรานี้ และยังได้รับการประสานจากศาลยุติธรรมว่าประสงค์จะให้เพิ่มความเรื่องบัญชีเงินเดือนของผู้พิพากษาไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ด้วย

ที่ประชุมสอบถามและแสดงความเห็น ดังนี้

- เรื่องความกังวลว่าอาจเกิดผลกระทบต่อการจัดกำลังและการจัดหายุทธโกรณ์นั้น ความในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ได้นำไปบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๕๑ จึงไม่มีความจำเป็นที่ต้องนำมาบัญญัติในรัฐธรรมนูญอีก

ประธานกรรมการกล่าวว่า คำสำคัญในร่างรัฐธรรมนูญนี้คือ ต้องมีการทหารที่มีประสิทธิภาพซึ่งหมายความว่ารวมถึงการจัดกำลังและการจัดหายุทธโกรณ์อยู่แล้ว

นายอัคร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างบทบัญญัติรัฐธรรมนูญชี้แจงว่า ประเด็นหนึ่งที่เป็นปัญหา คือ ความเข้าใจที่ไม่ตรงกันโดยเห็นว่าร่างรัฐธรรมนูญนี้มีการบัญญัติความที่ไม่ครอบคลุมเท่ากับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ เช่น ในเรื่องสิทธิและเสรีภาพ เป็นต้น ดังนั้น เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน ควรจัดทำเอกสารเป็นตารางเปรียบเทียบระหว่างร่างรัฐธรรมนูญนี้และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และแสดงให้เห็นว่าร่างรัฐธรรมนูญนี้มีความครอบคลุมกว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ อย่างไร

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในช่วงเวลานี้ควรรวบรวมและแยกแยะข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้รับจากผู้ใดเป็นผู้เสนอจะได้อธิบายได้ถูกกลุ่ม ส่วนประเด็นข้อเสนอใดที่ประชาชนต้องการให้มีในรัฐธรรมนูญและเห็นว่าเป็นประโยชน์ ก็อาจเพิ่มประเด็นดังกล่าวในรัฐธรรมนูญได้ แต่ในประเด็นที่มีอยู่แล้วในร่างรัฐธรรมนูญนี้ก็ต้องอธิบายให้ประชาชนเข้าใจ

นายนิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการรับฟังและสรุปความคิดเห็นที่มีผู้เสนอแนะ กล่าวว่า คณะอนุกรรมการอยู่ระหว่างจัดทำตารางเปรียบเทียบระหว่างร่างรัฐธรรมนูญนี้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ เพื่อให้ทราบถึงความแตกต่างว่าแตกต่างกันอย่างไร และในส่วนที่ต่างต่างนั้นได้นำไปบัญญัติในมาตราใดในร่างรัฐธรรมนูญนี้ และยังได้มีการรวบรวมความคิดเห็นที่มีผู้เสนอแนะผ่านช่องทางต่างๆ ด้วย นอกจากนี้ จากการรับฟังความคิดเห็นที่ผ่านมาพบว่าประชาชนต้องการให้มีคำว่า “สิทธิชุมชน” ปรากฏอยู่ในหมวดสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย และเห็นว่าควรมีสมาคมพลเมืองในรัฐธรรมนูญด้วย

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า บทบัญญัติเกี่ยวกับวุฒิสภาในร่างรัฐธรรมนูญนี้อาจมีน้อยเกินไปโดยไม่ได้ลงในรายละเอียด ทำให้บุคคลทั่วไปเกิดความไม่เข้าใจ จึงอาจต้องมีการขยายความในรัฐธรรมนูญเพื่อให้เห็นได้ชัดเจนว่าวุฒิสภามาตรามรัฐธรรมนูญนี้ก็คือสมัชชาพลเมืองที่เป็นรูปธรรมอย่างแท้จริง

- จากสภาพความเป็นจริงในปัจจุบันมีกลไกที่ทำให้คนรวมตัวกันเพื่อทำกิจกรรมทางการเมืองอยู่แล้ว เช่น สภาองค์กรชุมชน เป็นต้น ดังนั้น คำว่า “สมัชชาพลเมือง” ซึ่งเกิดบัญญัติในร่างรัฐธรรมนูญของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ (ศาสตราจารย์บวรศักดิ์ อุวรรณโณ เป็นประธานกรรมการ) จึงอาจไม่มีความจำเป็น

ประธานกรรมการกล่าวว่า ร่างมาตรา ๒๕๐ ของร่างรัฐธรรมนูญนี้ กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการให้ประชาชนมีส่วนร่วมด้วย ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นในการก่อให้เกิดสมัชชาพลเมืองและมีผลต่อการปกครองท้องถิ่นอยู่แล้ว สิ่งที่คณะกรรมการต้องทำคืออธิบายให้ประชาชนความเข้าใจ นอกจากนี้ เรื่องการอธิบายเหตุผลในประเด็นต่าง ๆ ของร่างรัฐธรรมนูญนี้ผ่านทางวิทยุโทรทัศน์ เป็นเวลาประมาณ ๓ นาทีนั้น ขอให้กรรมการที่จะเป็นผู้อธิบายเหตุผลในประเด็นที่ได้รับมอบหมายเสนอรายละเอียดต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาก่อน เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ประเด็นสำคัญที่ประชาชนให้ความสนใจ คือ ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับภาคประชาชน เนื่องจากร่างรัฐธรรมนูญนี้บัญญัติหลักการใหม่แตกต่างจากที่เคยบัญญัติในรัฐธรรมนูญ ๒๕๔๐ และรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ โดยกำหนดให้รัฐมีหน้าที่ต่อประชาชน ทำให้ประชาชนบางส่วนขาดความเข้าใจและคิดว่าสิทธิและเสรีภาพของตนถูกลิดรอน และเห็นว่าการกำหนดในรัฐธรรมนูญว่าให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดนั้นไม่ได้เป็นหลักประกันว่าจะเกิดขึ้นจริง คณะกรรมการจึงต้องทำความเข้าใจกับประชาชนและอาจต้องมีการปรับปรุงร่างรัฐธรรมนูญเพื่อให้ประชาชนเกิดความมั่นใจในสิทธิและเสรีภาพให้มากขึ้นด้วย

- ประชาชนที่เข้าร่วมการจัดเวทีรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ต่างๆ มีความเข้าใจเกี่ยวกับสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญเบื้องต้น เช่น เหตุผลเรื่องการใช้บัตรเลือกตั้งใบเดียว และเรื่องที่มาของสมาชิกวุฒิสภา เป็นต้น

- กระทรวงการต่างประเทศได้แจ้งว่ามีสถานทูตต่างประเทศประจำประเทศไทยหลายแห่งมีความสนใจเข้ารับฟังการบรรยายสรุปสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญเบื้องต้นของคณะกรรมการ

- ควรแปลเนื้อหาของร่างรัฐธรรมนูญเบื้องต้นเป็นภาษาอังกฤษหรือไม่

นายนิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการรับฟังและสรุปความคิดเห็นที่มีผู้เสนอแนะ ชี้แจงว่า มีผู้แทนจากสถานทูตบางประเทศขอเข้าร่วมสังเกตการณ์ในการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในจังหวัดต่างๆ ซึ่งจะมีผลทำให้ต่างประเทศให้การสนับสนุนร่างรัฐธรรมนูญนี้ ส่วนการจัดการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ณ กรุงเทพมหานคร ระหว่างวันที่ ๑๐ - ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ ซึ่งจะมีการถ่ายทอดทางโทรทัศน์ ประธานกรรมการควรเป็นผู้อธิบายสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญบนเวทีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

ประธานกรรมการกล่าวว่า ควรตั้งคณะทำงานติดตามและรวบรวมความคิดเห็น ทำหน้าที่ในการรวบรวมความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการร่างรัฐธรรมนูญ และมีหน้าที่ในการชี้แจงสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญเบื้องต้นด้วย โดยขอให้โฆษกกรรมการแถลงข่าวต่อสื่อมวลชนว่า คณะกรรมการจะดำเนินการรวบรวมและรับฟังความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ของประชาชนทั้งหมด เพื่อนำมาพิจารณาปรับปรุงร่างรัฐธรรมนูญ นอกจากนี้ การให้ผู้แทนจากสถานทูตบางประเทศเข้าร่วมสังเกตการณ์การรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในจังหวัดต่างๆ อาจทำให้เกิดปัญหาได้ เนื่องจากการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในจังหวัดต่างๆ เป็นเรื่องภายในของประเทศไทย จึงควรให้ผู้แทนจากสถานทูตต่างๆ เข้าร่วมรับฟังการบรรยายสรุปสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญเบื้องต้น ณ กระทรวงการต่างประเทศ จะเหมาะสมมากกว่า

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ควรมีคณะทำงานที่มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับสื่อทางสังคมอินเทอร์เน็ต ทำหน้าที่ในการสรุปข้อมูลข่าวสารจากสื่อทางสังคมอินเทอร์เน็ต เพื่อเสนอให้ที่ประชุมพิจารณา

- คณะกรรมการควรเป็นผู้พิจารณาประเด็นความคิดเห็นต่างๆ หลังจากการเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญเบื้องต้นโดยไม่ต้องตั้งคณะทำงานเพื่อดำเนินการดังกล่าว

ประธานกรรมการกล่าวว่า การให้ข้อมูลข่าวสารสื่อสารทางสังคมอินเทอร์เน็ตมีความรวดเร็ว จึงต้องมีคณะทำงานติดตามและรวบรวมความคิดเห็น เพื่อทำหน้าที่ในการติดตามและชี้แจงข้อมูลข่าวสารทางสื่อสังคมอินเทอร์เน็ตได้อย่างรวดเร็วและให้คณะทำงานดังกล่าวรายงานต่อที่ประชุมเพื่อพิจารณาด้วย ทั้งนี้ขอให้นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ เป็นผู้คัดเลือกบุคคลเข้าร่วมเป็นคณะทำงานดังกล่าว

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการศึกษาโครงสร้างฝ่ายนิติบัญญัติกล่าวว่า คณะอนุกรรมการศึกษาโครงสร้างฝ่ายนิติบัญญัติได้จัดทำประเด็นถาม – ตอบเกี่ยวกับเรื่องรัฐสภา เช่น คำถามกรณีที่มีผู้สมัครเป็นสมาชิกวุฒิสภาไม่ครบจำนวนยี่สิบกลุ่มอาชีพในแต่ละท้องถิ่น จะดำเนินการอย่างไร ซึ่งมีคำตอบในประเด็นดังกล่าวว่า หากมีผู้สมัครเป็นสมาชิกวุฒิสภาไม่ครบจำนวนยี่สิบกลุ่มอาชีพในระดับอำเภอจะไม่ก่อให้เกิดปัญหาใด เนื่องจากจะมีการคัดเลือกในระดับจังหวัดและระดับประเทศ ซึ่งจะมีคัดเลือกจากกลุ่มอาชีพครบทั้งจำนวนยี่สิบกลุ่ม เป็นต้น ทั้งนี้ ที่ประชุมควรพิจารณาจัดทำประเด็นถาม – ตอบ ในเรื่องอื่นเพื่อนำไปเผยแพร่ให้กับประชาชนด้วย

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ควรคำนึงถึงกรณีที่มีบุคคลพยายามบิดเบือนเนื้อหาของร่างรัฐธรรมนูญนี้เพื่อต้องการทำให้เกิดปัญหาความขัดแย้งหรือความรุนแรง จึงควรมีการอธิบายให้ประชาชนเกิดความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาดังกล่าว

- ได้มีการนำเสนอข่าวสารว่า ร่างรัฐธรรมนูญนี้ไม่ได้มุ่งเน้นหลักการของระบอบประชาธิปไตยและไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ ซึ่งอาจทำให้ประชาชนมีความเข้าใจเกี่ยวกับสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญไม่ถูกต้อง

- ควรจัดทำเอกสารคำอธิบายสรุปสาระสำคัญของรัฐธรรมนูญ เพื่อให้ประชาชนเกิดความเข้าใจเกี่ยวกับสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญได้ง่าย

- ในการร่างรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ เคยเกิดเหตุการณ์ที่ฝ่ายการเมืองโจมตีเนื้อหาของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ เช่นกัน แต่รัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ ได้ปรับปรุงเนื้อหาเรื่องสิทธิเสรีภาพของประชาชนตามข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของประชาชน จึงทำให้ประชาชนลงคะแนนเห็นชอบรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐

ประธานกรรมการกล่าวว่า ควรชี้แจงต่อประชาชนให้เกิดความเข้าใจถึงกรณีที่มีบุคคลที่เสียประโยชน์พยายามบิดเบือนเนื้อหาสาระของร่างรัฐธรรมนูญและต้องการทำให้เกิดปัญหาความรุนแรง ส่วนเรื่องการรับฟังความเห็นของประชาชนนั้น คณะกรรมการจะนำความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์มาปรับปรุงเนื้อหาของร่างรัฐธรรมนูญนี้เพื่อเป็นการตอบสนองต่อข้อเสนอหรือความคิดเห็นของประชาชน ซึ่งจะทำให้ร่างรัฐธรรมนูญนี้ได้รับการสนับสนุนจากประชาชนมากขึ้น และเสนอให้ที่ประชุมพิจารณาประเด็นสำคัญที่ต้องชี้แจงต่อสาธารณชนเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

๑. เรื่องที่มาและอำนาจหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภา

ประธานกรรมการกล่าวว่า สมาชิกวุฒิสภาจะมีที่มาจากการเลือกตั้งทางอ้อมโดยวิธีการคัดเลือกตนเอง

๒. เรื่องสถานการณ์ของรัฐบาลชุดปัจจุบัน คณะรักษาความสงบแห่งชาติ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ และสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ก่อนและหลังการเลือกตั้ง

ประธานกรรมการกล่าวว่า บทเฉพาะกาลได้กำหนดเรื่องสถานการณ์ของรัฐบาลชุดปัจจุบันและคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ให้ทำหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีคณะรัฐมนตรีที่ตั้งขึ้นใหม่ภายหลัง

การเลือกตั้งทั่วไป ส่วนสภานิติบัญญัติแห่งชาติให้ทำหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีการเปิดประชุมรัฐสภาครั้งแรก และสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศให้ทำหน้าที่ต่อไปเป็นระยะเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่ร่างรัฐธรรมนูญมีผลใช้บังคับ

๓. เรื่องพรรคการเมืองและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบเขตเลือกตั้งและแบบบัญชีรายชื่อ การใช้บัตรเลือกตั้งใบเดียว ช่องลงคะแนนในบัตรเลือกตั้ง และช่องไม่ประสงค์ลงคะแนน (no vote) และกรณีที่ประชาชนลงคะแนนในช่องไม่ลงคะแนนเลือกผู้สมัครของพรรคการเมืองใด (vote no) จะมีผลเป็นอย่างไร ที่ประชุมสอบถามและแสดงความเห็น ดังนี้

- คณะกรรมการควรชี้แจงประเด็นในข้อ ๑ - ๓ ให้ชัดเจน และในกรณีที่ประชาชนลงคะแนนเสียงในช่องไม่ลงคะแนนเลือกผู้สมัครของพรรคการเมืองใด (vote no) ควรให้ประชาชนสามารถแสดงความเห็นได้ว่าต้องการให้ผู้ใดเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

- มีข้อซักถามของประชาชนว่า พรรคการเมืองจะต้องรับผิดชอบกับกรณีที่ประชาชนลงคะแนนในช่องไม่ลงคะแนนเลือกผู้สมัครของพรรคการเมืองใด (vote no) หรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า ควรอธิบายให้ประชาชนมีความเข้าใจเกี่ยวกับการลงคะแนนในช่องไม่ลงคะแนนเลือกผู้สมัครของพรรคการเมืองใด (vote no) ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญ ส่วนการให้ประชาชนเขียนความเห็นเพื่อแสดงความต้องการให้ผู้ใดเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะทำให้เกิดปัญหาความยุ่งยากในการเลือกตั้งได้

๔. เรื่องศาลรัฐธรรมนูญ การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ และบทเฉพาะกาลของร่างรัฐธรรมนูญ

ประธานกรรมการกล่าวว่า มีการจัดทำตารางเปรียบเทียบอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ ๒๕๔๐ รัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ และร่างรัฐธรรมนูญนี้แล้ว

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง ชี้แจงว่า ศาลรัฐธรรมนูญตามร่างรัฐธรรมนูญนี้มีหน้าที่และอำนาจเช่นเดียวกับที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ ๒๕๔๐ และรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ แต่มีการเพิ่มอำนาจวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจระหว่างสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา คณะรัฐมนตรี และองค์กรอิสระ

มีการแสดงความเห็นว่า ได้มีการชี้แจงเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญตามร่างรัฐธรรมนูญนี้ให้กับประชาชนที่ร่วมเวทีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนแล้ว โดยประชาชนส่วนใหญ่มีความเข้าใจเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ

๕. เรื่องการปฏิรูป กลไกการตรวจสอบทุจริตในโครงการสำคัญมีวิธีการดำเนินการอย่างไร และสามารถดำเนินโครงการดังกล่าวต่อไปได้หรือไม่

มีการแสดงความเห็นว่า ควรพิจารณาถึงกรณีโครงการสำคัญที่ตรวจสอบพบการทุจริตแต่ยังไม่เข้าสู่ขั้นตอนการฟ้องคดีต่อศาล ซึ่งรัฐบาลชุดใหม่อาจไม่ตรวจสอบหรือดำเนินคดีกับผู้กระทำผิดในโครงการดังกล่าว

ประธานกรรมการกล่าวว่า ร่างรัฐธรรมนูญนี้ไม่สามารถกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินการกับโครงการสำคัญที่ตรวจพบการทุจริตได้ แต่กำหนดให้มีการปฏิรูปตำรวจ เพื่อให้ตำรวจมีความเป็นอิสระและไม่อยู่ภายใต้ของบุคคลใด ซึ่งจะทำให้การสอบสวนและการตรวจสอบทุจริตในโครงการต่างๆ มีประสิทธิภาพมากขึ้น

๖. รัฐบาลชุดปัจจุบันจะสิ้นสุดอำนาจด้วยเหตุใดบ้าง และรัฐบาลรักษาการจะมีอำนาจเพียงใด

ประธานกรรมการกล่าวว่า ร่างรัฐธรรมนูญนี้ได้กำหนดให้มีรัฐบาลรักษาการในกรณีใดบ้าง และรัฐบาลรักษาการต้องพ้นหน้าที่ในกรณีใดไว้อย่างชัดเจน ส่วนอำนาจของรัฐบาลรักษาการ แบ่งเป็น ๒ กรณี คือ กรณีที่ไม่มีการเลือกตั้ง รัฐบาลรักษาการจะมีอำนาจตามปกติ ส่วนกรณีที่จะมีการเลือกตั้ง รัฐบาลรักษาการจะมีอำนาจตามเงื่อนไขบางประการซึ่งต้องขออนุญาตต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งก่อนดำเนินการ

๗. กรณีเกิดเหตุการณ์ร้ายแรงเช่นเดียวกับที่เกิดขึ้นมาในปี ๒๕๕๓ และปี ๒๕๕๗ หรือเกิดเหตุการณ์ร้ายแรงขณะที่รัฐบาลหรือรัฐบาลรักษาการไม่มีอำนาจ รัฐบาลไม่มีความชอบธรรม เกิดการต่อต้านการเลือกตั้ง หรือมีผู้ประท้วงเป็นเวลายาวนาน จะดำเนินการอย่างไร

ประธานกรรมการกล่าวว่า ร่างรัฐธรรมนูญนี้ได้กำหนดให้มีกลไกในการชี้ขาดเรื่องต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาทางการเมืองที่ไม่มีทางออก

๘. เรื่องที่มาของนายกรัฐมนตรีที่มาจากคนนอกเป็นอย่างไร

ประธานกรรมการกล่าวว่า ร่างรัฐธรรมนูญนี้ไม่ต้องการให้นายกรัฐมนตรีที่มาจากคนนอก แต่ให้พรรคการเมืองเป็นผู้เลือกบุคคลที่จะมาเป็นนายกรัฐมนตรีเอง ซึ่งอาจเป็นคนนอกหรือเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก็ได้ ขึ้นอยู่กับการตัดสินใจของพรรคการเมืองนั้น ส่วนการกำหนดให้นายกรัฐมนตรีไม่ต้องเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพื่อป้องกันปัญหาในกรณีที่พรรคการเมืองไม่สามารถตั้งนายกรัฐมนตรีได้ เนื่องจากบุคคลที่พรรคการเมืองประกาศชื่อเป็นนายกรัฐมนตรีไม่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

มีกรรมการแสดงความเห็นว่า การให้พรรคการเมืองประกาศรายชื่อบุคคลที่จะมาเป็นนายกรัฐมนตรี สามารถนำไปอธิบายได้ว่ามีหลักการที่คล้ายคลึงกับการเลือกตั้งนายกรัฐมนตรีโดยตรง ซึ่งจะทำให้ได้รับการสนับสนุนจากประชาชน

๙. รัฐบาลชุดปัจจุบันจะดำเนินการกับการกระทำความผิดของรัฐบาลที่มาจากเลือกตั้งซึ่งต้องเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมและคดีดังกล่าวอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลอย่างไร

ประธานกรรมการกล่าวว่า กรณีตามข้อ ๙ มีเหตุผลเช่นเดียวกับข้อ ๕

๑๐. กรณีจำนวนเสียงในการเลือกตั้งที่ไม่ได้เลือกสองพรรคใหญ่ และไม่เลือกใคร (vote no) จะมีผลอย่างไร

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากไม่มีผู้สมัครรายใดได้คะแนนเสียงมากกว่าคะแนนเสียงไม่ประสงค์ลงคะแนน พรรคการเมืองควรเปลี่ยนผู้สมัครรับเลือกตั้งรายใหม่ เนื่องจากแสดงให้เห็นว่า ผู้สมัครรายนั้นไม่ได้รับการยอมรับจากประชาชน ทั้งนี้ การส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองต้องเป็นไปตามมติของพรรคการเมือง โดยให้สมาชิกพรรคการเมืองทุกคนมีส่วนร่วมในการลงคะแนนเสียงเลือกผู้สมัคร

ที่ประชุมแสดงความเห็น ดังนี้

- หลักการที่บัญญัติในร่างรัฐธรรมนูญหลายหลักการที่คณะรัฐมนตรีเห็นด้วยกับร่างรัฐธรรมนูญของคณะกรรมการโดยเฉพาะเรื่องการปราบปรามการทุจริต อย่างไรก็ตาม มีเพียงบางประเด็นที่ควรแก้ไข ซึ่งหากสามารถชี้แจงและทำความเข้าใจเรื่องดังกล่าวได้ จะทำให้ง่ายต่อรัฐธรรมนูญสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

- การกำหนดให้นายกรัฐมนตรีไม่จำเป็นต้องมาจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ควรอธิบายให้สังคมเข้าใจว่าเหตุใดจึงบัญญัติในลักษณะดังกล่าว

- ร่างรัฐธรรมนูญของคณะกรรมการมุ่งเน้นเรื่องการป้องกันและปราบปรามการทุจริต นอกจากนั้น การกำหนดให้พรรคการเมืองต้องส่งรายชื่อบุคคลที่จะเป็นนายกรัฐมนตรีในวันสมัครรับเลือกตั้งจะทำให้เกิดความโปร่งใส เนื่องจากประชาชนได้ทราบล่วงหน้าว่าบุคคลที่พรรคการเมืองจะเสนอรายชื่อให้เป็น

นายกฤษฎมนตรีเป็นบุคคลที่สมควรรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือไม่ ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่ประชาชนในการตัดสินใจเลือกพรรคการเมืองนั้น ๆ ต่อไป

- คณะกรรมการไม่ได้เป็นผู้กำหนดรายชื่อบุคคลที่สมควรเป็นนายกฤษฎมนตรี แต่เป็นหน้าที่ของพรรคการเมืองที่ต้องแจ้งรายชื่อดังกล่าวต่อประชาชน ซึ่งบุคคลที่พรรคการเมืองเสนอรายชื่อจะเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือไม่ ขึ้นอยู่กับการตัดสินใจของพรรคการเมือง อย่างไรก็ตาม แม้จะมีพรรคการเมืองใดเสนอชื่อบุคคลที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นนายกฤษฎมนตรี แต่การเลือกบุคคลเป็นนายกฤษฎมนตรีในขั้นสุดท้ายเป็นอำนาจของสภาผู้แทนราษฎร

- การกำหนดให้พรรคการเมืองส่งรายชื่อบุคคลที่จะเสนอเป็นนายกฤษฎมนตรีก่อนมีการเลือกตั้งเป็นแนวทางแก้ปัญหาความขัดแย้งและความรุนแรงทางการเมืองวิธีหนึ่ง นอกจากนั้น ยังเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนและสังคมได้ตรวจสอบคุณสมบัติเบื้องต้นของบุคคลที่จะเป็นนายกฤษฎมนตรี ซึ่งทำให้นายกฤษฎมนตรีได้รับการยอมรับจากสังคมมากขึ้นด้วย

ประธานกรรมการกล่าวว่า บุคคลที่จะเป็นนายกฤษฎมนตรีต้องถูกเสนอชื่อจากพรรคการเมืองตั้งแต่ก่อนมีการเลือกตั้ง และหากประชาชนเลือกพรรคการเมืองที่เสนอชื่อบุคคลที่มีได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรด้วยคะแนนเสียงจำนวนมาก ย่อมหมายความว่าบุคคลดังกล่าวเป็นที่ยอมรับของประชาชน ซึ่งทุกฝ่ายต้องเคารพการตัดสินใจของประชาชน

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า มีบุคคลจำนวนมากเห็นด้วยที่จะเปิดโอกาสให้นายกฤษฎมนตรีมาจากบุคคลที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ ซึ่งคณะกรรมการควรสื่อสารกับกลุ่มบุคคลดังกล่าวให้ชัดเจน เพื่อให้บุคคลดังกล่าวเป็นเสียงสะท้อนแนวคิดของคณะกรรมการไปสู่สังคมภายนอก โดยควรกำหนดกลไกและเครื่องมือในการสื่อสารที่สำคัญ เพื่อเป็นการเชื่อมโยงแนวคิดของคณะกรรมการให้เกิดเป็นรูปธรรมด้วย

ประธานกรรมการมอบหมายให้คณะทำงานติดตามและรวบรวมความคิดเห็นร่างรัฐธรรมนูญกำหนดกลไกและเครื่องมือในการสื่อสารแนวคิดของคณะกรรมการเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญ และเผยแพร่ให้ประชาชนได้รับทราบต่อไป

นายนิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการรับฟังและสรุปความคิดเห็นที่มีผู้เสนอแนะ กล่าวว่า ในการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนจากการเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญเบื้องต้น คณะอนุกรรมการได้จัดทำแบบสอบถามสำหรับสอบถามประชาชนสองคำถามหลัก คือ ๑) จุดเด่นของร่างรัฐธรรมนูญเบื้องต้นคือเรื่องใด และ ๒) เรื่องใดที่ควรกำหนดเพิ่มเติมในร่างรัฐธรรมนูญเบื้องต้น ทั้งนี้ รูปแบบการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนจะแบ่งแยกเป็นกลุ่มย่อย โดยแต่ละกลุ่มจะเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นและมีการสรุปประเด็นที่สำคัญของแต่ละกลุ่มย่อย จากนั้น จะนำความคิดเห็นของแต่ละกลุ่มย่อยมาอภิปราย และสามารถแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมได้ ซึ่งทุกความคิดเห็นของประชาชนจะนำมาประกอบการพิจารณาปรับปรุงร่างรัฐธรรมนูญ แต่ไม่ใช่ทุกเรื่องที่จะนำมาบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ความคิดเห็นของประชาชนส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญกับเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตนเองเป็นหลัก โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนผ่านทางสภาพัฒนาการเมือง หรือสมัชชาพลเมือง เป็นต้น ซึ่งร่างรัฐธรรมนูญยังไม่ได้บัญญัติเรื่องดังกล่าวไว้ ดังนั้น ควรพิจารณาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับปรุงร่างรัฐธรรมนูญด้วย ทั้งนี้ บทบัญญัติเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในร่างรัฐธรรมนูญนี้บัญญัติกระจายไปตามแต่ละหมวด ทำให้ยากต่อการทำความเข้าใจ

- ควรมีเครื่องมือหรือกลไกในการค้นหาคำสำคัญในร่างรัฐธรรมนูญ เพื่อประโยชน์ในการสืบค้นและทำความเข้าใจร่างรัฐธรรมนูญให้สามารถกระทำได้สะดวกยิ่งขึ้น

- ควรจัดทำสารบัญประกอบร่างรัฐธรรมนูญเบื้องต้น รวมทั้งจัดหมวดหมู่ของเรื่องที่คณะกรรมการเห็นว่ามีความสำคัญและจำเป็นต้องเผยแพร่แก่ประชาชน เพื่อให้สะดวกต่อการสืบค้นยิ่งขึ้น

ประธานกรรมการกล่าวว่า ก่อนที่คณะกรรมการรับฟังและสรุปความคิดเห็นที่มีผู้เสนอแนะจะไปรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในต่างจังหวัด ควรจัดทำคู่มือการอ่านร่างรัฐธรรมนูญสำหรับประชาชน โดยอาจจัดทำในรูปแบบคำถาม – คำตอบ และเชื่อมโยงไปยังมาตราที่สำคัญ เพื่อให้ประชาชนมีความสะดวกในการทำความเข้าใจร่างรัฐธรรมนูญ

นายธนวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง กล่าวว่า สรุปสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญที่จะนำไปแจกให้แก่ประชาชนควรมีเนื้อหาครบถ้วนในแผ่นเดียว และควรกล่าวถึงเฉพาะประเด็นที่สำคัญ เพื่อให้ประชาชนเข้าใจสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญได้ง่ายขึ้น

นายวรชิต สิงหเสนี โฆษกกรรมการ ให้ข้อมูลว่า ปัจจุบันเว็บไซต์ของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ มีผู้เข้าชมจำนวน ๘,๔๓๗ คน ร่างรัฐธรรมนูญเบื้องต้นมีผู้เข้าชมจำนวน ๑,๐๒๒ คน และสรุปหลักการสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญเบื้องต้นมีผู้เข้าชมจำนวน ๓๘๒ คน

จากนั้น ประธานกรรมการได้กล่าวเชิญ พลตรี สรรเสริญ แก้วกำเนิด โฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญเบื้องต้นแก่ประชาชน สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

พลตรี สรรเสริญ แก้วกำเนิด โฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรี กล่าวว่า ภายหลังจากที่ประธานกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้ชี้แจงสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญเบื้องต้นผ่านทางสถานีโทรทัศน์รัฐสภา ส่วนใหญ่มีเพียงนักการเมืองที่วิพากษ์วิจารณ์เรื่องดังกล่าว ซึ่งอาจมีการเบี่ยงเบนประเด็นทำให้เกิดความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนเกี่ยวกับสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญได้ จึงมีความเห็นว่า คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญควรชี้แจงทำความเข้าใจกับประชาชนในเรื่องสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญผ่านทางสถานีโทรทัศน์ (ฟรีทีวี) โดยอาจแบ่งรายการออกเป็น ๒ – ๓ ช่วง ใช้ระยะเวลาไม่เกินสามนาที่ ในการชี้แจงทำความเข้าใจ ซึ่งควรยกเฉพาะประเด็นที่สำคัญมาชี้แจงให้ประชาชนเข้าใจเหตุผลเบื้องหลังในการร่างบทบัญญัติดังกล่าว ทั้งนี้ ควรเริ่มออกอากาศตั้งแต่ช่วงเย็นของวันอังคาร ที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ ไปจนถึงวันพฤหัสบดี ที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ ซึ่งขณะนี้กองทัพบกโดยคณะรักษาความสงบแห่งชาติได้ประสานงานกับสถานีโทรทัศน์ (ฟรีทีวี) ไว้เบื้องต้นแล้ว

นอกจากนั้น คณะรักษาความสงบแห่งชาติเตรียมจัดการเสวนาและรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญเบื้องต้น ณ สโมสรทหารบก ถนนวิภาวดีรังสิต โดยจะเชิญกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ บุคคลที่เห็นต่างซึ่งเป็นตัวแทนของพรรคการเมือง กลุ่มนักวิชาการ กลุ่มภาคธุรกิจและภาคประชาชนมาเสนอ มุมมองและแนวความคิดต่อร่างรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ บุคคลที่จะเข้าร่วมในการสัมมนาและรับฟังความคิดเห็นดังกล่าว ต้องไม่ใช่บุคคลที่มีความเห็นต่างอย่างรุนแรง เพื่อให้เกิดสังคมแห่งการรับฟังความเห็นต่างในทุกแง่มุม ด้วยวิธีการดังกล่าวจะทำให้บุคคลหันมาสนใจและให้ความสำคัญกับร่างรัฐธรรมนูญมากยิ่งขึ้น

ที่ประชุมแสดงความเห็น ดังนี้

- การให้กรรมการร่างรัฐธรรมนูญชี้แจงสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญเบื้องต้นผ่านทางสถานีโทรทัศน์ (ฟรีทีวี) ระยะเวลาไม่เกินสามนาที่นั้น ในวันแรกอาจเป็นการสรุปภาพรวมของร่างรัฐธรรมนูญ จากนั้นจึงมีการชี้แจงสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญในแต่ละเรื่องต่อไป

พลตรี สรรเสริญ แก้วกำเนิด โฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรี กล่าวว่า จะรับความเห็นดังกล่าวไปพิจารณา ทั้งนี้ โดยปกติหากวันแรกเป็นการสรุปภาพรวมทั้งหมดจะทำให้บุคคลไม่ให้ความสนใจในวันต่อ ๆ ไป

ประธานกรรมการกล่าวว่า ระยะเวลาในการชี้แจงสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญเบื้องต้นผ่านทางสถานีโทรทัศน์ (ฟรีทีวี) ควรขยายระยะเวลาเป็นไม่เกินห้าวันที่ จะเหมาะสมมากกว่า

พลตรี สรรเสริญ แก้วกำเนิด โฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรี กล่าวว่า การชี้แจงสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญเบื้องต้นผ่านทางสถานีโทรทัศน์ (ฟรีทีวี) ระยะเวลาสามถึงห้าวันที่ ต้องไม่ใช่การนั่งเสวนาเล่าเรื่องราว เพราะจะทำให้ขาดความน่าสนใจ แต่ต้องมีการแสดงภาพกราฟิกเบื้องหลังซึ่งตัวบุคคลผู้ชี้แจงมีความสำคัญที่จะทำให้การดำเนินรายการมีความน่าสนใจ

- มีกรรมการเสนอให้มีการจัดรายการโดยนำประชาชนมาเล่าเรื่องและแสดงความคิดเห็น เพื่อสะท้อนปัญหาและข้อเสนอแนะที่มีต่อร่างรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ รูปแบบการนำเสนอควรกำหนดเป็นสองเรื่องหลัก คือ ๑) เรื่องใดเป็นสิ่งใหม่ในรัฐธรรมนูญ และ ๒) ถาม – ตอบ ข้อเท็จจริงในรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ การชี้แจงสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญเบื้องต้นผ่านทางสถานีโทรทัศน์ (ฟรีทีวี) สามารถออกอากาศหลังวันพฤหัสบดีที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ ได้หรือไม่ นอกจากนี้ การจัดเสวนาและรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญเป็นเรื่องที่น่าสนใจ ซึ่งควรเชิญบุคคลทุกภาคส่วนรวมทั้งนายกรัฐมนตรีเข้ารับฟังด้วย จะทำให้เรื่องดังกล่าวเป็นที่สนใจของประชาชนมากยิ่งขึ้น

พลตรี สรรเสริญ แก้วกำเนิด โฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรี กล่าวว่า ระยะเวลาการชี้แจงสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญเบื้องต้นผ่านทางสถานีโทรทัศน์ (ฟรีทีวี) สามารถออกอากาศหลังวันพฤหัสบดีที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ ได้ สำหรับการจัดรายการโดยนำประชาชนมาเล่าเรื่องและแสดงความคิดเห็นเพื่อสะท้อนปัญหาและข้อเสนอแนะที่มีต่อร่างรัฐธรรมนูญ ควรจัดรายการแยกออกจากการชี้แจงสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญเบื้องต้นผ่านทางสถานีโทรทัศน์ (ฟรีทีวี)

ประธานกรรมการกล่าวว่า ระยะเวลาในการชี้แจงสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญเบื้องต้นผ่านทางสถานีโทรทัศน์ (ฟรีทีวี) ควรออกอากาศถึงวันจันทร์ ที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ ทั้งนี้ เมื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเสร็จสิ้น ประกอบกับรับฟังผลกระทบจากการชี้แจงสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญเบื้องต้นผ่านทางสถานีโทรทัศน์ (ฟรีทีวี) แล้ว คณะกรรมการจะได้นำความเห็นมาปรับปรุงร่างรัฐธรรมนูญต่อไป

สำหรับการจัดเสวนาและรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญเบื้องต้น ณ สโมสรทหารบก ถนนวิภาวดีรังสิต โดยให้มีตัวแทนของพรรคการเมืองที่มีความเห็นต่างด้วยอาจเกิดปัญหาในการบิดเบือนสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญได้

พลตรี สรรเสริญ แก้วกำเนิด โฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรี กล่าวว่า การจัดเสวนาและรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญเบื้องต้นควรเชิญตัวแทนของพรรคการเมืองที่มีความเห็นต่างเข้าร่วมรายการด้วย เพื่อให้เกิดความคิดเห็นที่หลากหลายและไม่เป็นการรับฟังความเห็นเพียงด้านเดียว

นายปรกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า ในเบื้องต้นหากคณะกรรมการเห็นชอบให้มีการชี้แจงสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญเบื้องต้นผ่านทางสถานีโทรทัศน์ (ฟรีทีวี) ควรกำหนดตัวกรรมการที่จะเป็นผู้ชี้แจงและประเด็นที่จะชี้แจงส่งให้โฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรีต่อไป

- การจัดเสวนาและรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญมีสถานที่อื่นนอกจากสโมสรทหารบก ถนนวิภาวดีรังสิตหรือไม่

พลตรี สรรเสริญ แก้วกำเนิด โฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรี กล่าวว่า เหตุที่จัดเสวนาและรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญ ณ สโมสรทหารบก ถนนวิภาวดีรังสิต เนื่องจากต้องการให้เป็นการจัดเสวนาและรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญโดยคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ทั้งนี้ รัฐบาลหรือคณะรักษาความสงบแห่งชาติประสงค์ให้ประชาชนได้รับฟังสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญจากความเห็นต่างที่หลากหลาย รวมทั้งได้รับฟังแนวคิดการร่างรัฐธรรมนูญจากคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญในเวลาเดียวกัน เพื่อให้ประชาชนมีข้อมูลสำหรับการทำความเข้าใจร่างรัฐธรรมนูญต่อไป

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า เรื่องสถานที่จัดกิจกรรมนั้น เห็นด้วยกับการใช้หอประชุม กองทัพบกเป็นสถานที่จัดกิจกรรมเพื่อให้ประชาชนได้เห็นภาพว่ากิจกรรมที่จัดขึ้นดังกล่าวเกิดขึ้นจากแนวคิดของรัฐบาลและคณะรักษาความสงบแห่งชาติ เพื่อให้ประชาชนได้ตระหนักและให้ความสำคัญกับร่างรัฐธรรมนูญ

- แผนงานการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนต่อร่างรัฐธรรมนูญที่คณะอนุกรรมการประชาสัมพันธ์และสำรวจความคิดเห็นของประชาชนได้กำหนดจะจัดเวทีรับฟังความคิดเห็นของประชาชนต่อร่างรัฐธรรมนูญในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครไว้ในวันพุธ ที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ นั้น คณะอนุกรรมการควรประสานความร่วมมือกับทีมโฆษกรัฐบาลในการเผยแพร่การจัดกิจกรรมการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนต่อร่างรัฐธรรมนูญในวันดังกล่าวผ่านทางสื่อวิทยุและสื่อโทรทัศน์เพื่อเพิ่มช่องทางในการเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญของคณะกรรมการอีกช่องทางหนึ่ง

- เรื่องการมอบหมายบุคคลเพื่อบันทึกเทปโทรทัศน์นำเสนอสรุปสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญตามกิจกรรมที่ทีมโฆษกรัฐบาลนำเสนอ นั้น ควรพิจารณามอบหมายบุคคลที่มีบุคลิกภาพเป็นที่น่าเชื่อถือ และสามารถชี้แจงประเด็นคำถามต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจนเพื่อบันทึกเทปโทรทัศน์นำเสนอสรุปสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญ หรือจะมอบหมายให้ทีมโฆษกกรรมการเป็นผู้นำเสนอก็ได้

- เรื่องการมอบหมายบุคคลเพื่อบันทึกเทปโทรทัศน์นำเสนอสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญตามกิจกรรมที่ทีมโฆษกรัฐบาลนำเสนอ นั้น ควรมอบหมายให้กรรมการที่มีความรู้เกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญเบื้องต้นและสามารถตอบคำถามในประเด็นทางกฎหมายได้เป็นอย่างดีไปเป็นผู้นำเสนอสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญ

- สาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญเบื้องต้นที่คณะกรรมการจะนำเสนอ นั้น ไม่จำเป็นต้องเรียงลำดับตามหมวดต่างๆ ในร่างรัฐธรรมนูญ ควรจัดเรียงลำดับหลักการตามที่คณะกรรมการเห็นว่ามีความสำคัญเพื่อนำเสนอต่อประชาชนจะมีความเหมาะสมมากกว่าการจัดเรียงลำดับตามหมวดต่าง ๆ ในร่างรัฐธรรมนูญ

ประธานกรรมการกล่าวว่า เรื่องหลักการสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญที่จะนำไปบันทึกเทปโทรทัศน์ตามกิจกรรมที่ทีมโฆษกรัฐบาลนำเสนอ นั้น ควรนำเสนอเป้าหมายการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญของคณะกรรมการเป็นลำดับแรกว่าคณะกรรมการมีเป้าหมายในการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญอย่างไร จากนั้นจึงนำเสนอสรุปสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญในหมวดต่าง ๆ ส่วนผู้นำเสนอเป้าหมายของการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญของคณะกรรมการนั้น อาจมอบหมายให้นายอัคร จารุจินดา กรรมการ หรือนายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง เป็นผู้นำเสนอก็ได้

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า บุคคลที่จะนำเสนอเป้าหมายการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญของคณะกรรมการนั้น ควรเป็นหน้าที่ของประธานกรรมการในการนำเสนอเป้าหมายการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญซึ่งจะมีความเหมาะสมมากกว่าการมอบหมายให้กรรมการคนอื่นเป็นผู้นำเสนอ

ประธานกรรมการกล่าวว่า เรื่องการมอบหมายให้กรรมการทำหน้าที่บันทึกเทปโทรทัศน์นำเสนอสรุปสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญเบื้องต้นตามกิจกรรมที่ทีมโฆษกรัฐบาลนำเสนอ นั้น มอบหมายให้นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง เป็นผู้นำเสนอเป้าหมายการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญของคณะกรรมการ ส่วนการนำเสนอสรุปสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญเบื้องต้นนั้น มอบหมายให้บุคคลดังต่อไปนี้ (๑) นายวรชิต สิงหเสนี โฆษกกรรมการ (๒) นางจุรี วิจิตรวาทการ กรรมการ (๓) นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ กรรมการ (๔) นายอุดม รัฐอมฤต กรรมการ (๕) นายอัษฎพร จารุจินดา กรรมการ และ (๖) นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง

จากนั้น นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ หรือที่ประชุมเกี่ยวกับรูปแบบการจัดทำเอกสารเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญว่าคณะกรรมการควรจัดทำเอกสารสรุปหลักการสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญในแต่ละเรื่อง โดยมีเนื้อหาไม่เกินหนึ่งหน้ากระดาษเพื่ออธิบายหลักการสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญในแต่ละเรื่องว่ามีหลักการสำคัญที่บัญญัติในร่างรัฐธรรมนูญอย่างไร เช่น หมวดสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย หรือหมวดหน้าที่ของรัฐ เป็นต้น ซึ่งการจัดทำเอกสารในลักษณะดังกล่าวจะเกิดประโยชน์ต่อประชาชนในการศึกษาทำความเข้าใจหลักการสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญก่อนที่จะศึกษาร่างรัฐธรรมนูญฉบับ

มีกรรมการแสดงความเห็นว่า คณะกรรมการควรจัดทำสรุปประเด็นสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นหลักการใหม่ที่บัญญัติขึ้นเป็นครั้งแรกในร่างรัฐธรรมนูญนี้ ซึ่งเอกสารดังกล่าวจะเป็นเอกสารที่ทำให้ประชาชนให้ความสนใจร่างรัฐธรรมนูญมากยิ่งขึ้นว่าคณะกรรมการได้บัญญัติหลักการใหม่ในร่างรัฐธรรมนูญนี้ในเรื่องใดบ้าง

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

ที่ประชุมมีมติให้นัดประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญครั้งต่อไปในวันอังคาร ที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ เวลา ๑๑.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

เมื่อประชุมเป็นเวลาพอสมควรแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุมและกล่าวปิดการประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๗.๓๐ นาฬิกา

นางสาวอัจฉรา สวนสมุทร
วิทยากรชำนาญการพิเศษ
นายสกนธ์ พรหมบุญตา
นิติกรชำนาญการ
นายณฤพนธ์ ฐลีจันทร์
นิติกรปฏิบัติการ
นายรัฐภูมิ คำศรี
นิติกรชำนาญการพิเศษ
ผู้จัดบันทึกการประชุม

นางสาวจินดารักษ์ แสงกาญจนวนิช
ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง
สำนักกรรมการ ๒
ผู้ตรวจทาน

เอกพล ยุทธนากรชัย/พิมพ์